

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thronus Dei Maria Deipara

Spinelli, Pietro Antonio

Coloniæ Agrippinæ, 1696

Deiparæ virtutes præclarissimæ, n. 2

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46853](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46853)

testimonio diximus, per candelabrum templi aureum eam figuratam, lucerna enim, seu candelabrum accensum, non tantum ardore ignis, qui est symbolum charitatis, flagrat: verum etiam lucis fulgore, qua symbolum est tum doctrine, tum exemplorum, aliis praeiucet. Quare Methodius in hypapantem eam vocat *fideliū faciem*. Et S. Bonaventura in speculo B. Vug. cap. 3. *Maria inquit, est illuminatrix plurimorum per exempla lucidissima vita sua: ipsa est, cuius vita gloriosa lucem dedit seculo, ipsa est, cuius vita in gloria cunctas illustrat Ecclesias: ipsa enim est lucerna Ecclesia ad hoc illuminata à Deo, ut per ipsam contra tenebras mundi illuminaretur Ecclesia. Oret ergo Ecclesia, oret fidelis anima, & dicat, Quoniam tu illuminas tenebras meas. Hanc verè lucernam Dominus illuminavit plenissimè, & per hanc illuminationem tenebras animarum nostrarum fugiat, & fugavit hoc bene sentiens Bernardus ait, O Maria tu virtutum tibi inditarum magnificè exemplum ad imitationem tuam nos provocas sicq; nostram illustras, qui enim vias tuas coniectatus fuerit, non ambulat in tenebris sed habet lucem. vitz. hanc Bonaventura Quocirca rectè dicere possumus Mariam iuxta circinam etymologiam, sonare stellam, seu illuminatricem maris, non tantum quòd navigantes in hoc mari magno procellis exposito dirigat, sed etiam quia illustrum exemplorum fulgore coruscet, omnes que illuminat, & ad sui imitationem inuitat, ideoque Ecclesia de ea canit in quadam Antiphona. Cuius vita in gloria, ne dum priuatas personas, sed cunctas illustrat Ecclesias: & in quodam Responsorio, Cuius vita gloriosa lucem dedit seculo.*

Verum, ut hac in re ordine procedamus, primum de virtutibus Deiparæ generatim quid Patres protulerint referamus, deinde ad aliquot ex præcipuis singillatim descendamus.

DEIPARÆ VIRTUTES præclarissimæ,

Quod autem spectat ad primum, Virginem Deiparam in omni virtutum genere claruisse cuncti Patres pleno ore testantur. Et quidem sanctus Ignatius in Epistola ad sanctum Iohannem Apostolum, rationem reddens cur vehementer expeteret videre, &

coram affari sanctissimam Virginem adhuc in terris degentem quam Cælesti prodigium, & sacratissimum vocat spectaculum eius mores, animique virtutes, quas fama acceperat, sic graphicè describit. Et quidem, inquit, notificandè eandem Matrem Dei, omnium gratiarum esse abundantem, & omnium virtutum mors Virginis, virtutis, & gratiæ fecundam, qua, ut dicunt, in persecutionibus, & afflictionibus est hilaris, in penurij, & indigentij non querula iniuriaribus grata, & modesta in re laia; iocunda, & afflictu condolei coafflicta, & subuenire non pigrescit: contra visitorum autem pestiferos consuetus in pugna fides disciprans emicet, non solum nouæ religionis, & penitentia est magistra, & apud fideles omnium operum pietatis ministra humilibus quidem est acuta, & uentis uentus humilatur, & mirum ab omnibus magnificatur. & infra, Sicut nobis à fide digno narratur, in Maria matre Iesu humana natura natura, sanctitatis Angelica sociatur. hæc S. Ignatius.

Sanctus Athanasius hom. de Deipara de eadem sic scribit. Ita quoque Spiritus sanctus descendit in Virginem cum omnibus suis essentialibus virtutibus, quæ illi per rationem, principatus diuini adsunt, imbuens eam in gratia, ut in omnibus gratiosa esset, atque idcirco gratia plena cognominata est, eo quod adimpletione Spiritus sancti omnis in gratia abundaret. sic Athanasius. Eusebius Emilianus in Euangel. de Annuntiatione, In auentu, inquit, Angeli sola se habebat, nec tamen sola tanto virtutum exercituum circumscripta. Chrysostomus homilia quarta in Mat. Erat, inquit, Virgo per cuncta mirabilis, cuius animam decebat ab omni esse tumultu cogitatum immunitem, quæ tantu electa est ministra mysterij Hieronymus Epistola 2a. ad Eusto. Propono tibi beatam Mariam quæ tanta exiit puritati, ut Mater Domini esse mereretur. Sophronius sermone de Assumptione, Beatam, inquit, Dei genitricem si diligentius inspicimus, nihil virtutis est, nihil speciositatis, nihil candoris gloria, quod ex ea non resplendeat, & idcirco bene circumdant eam flores rosarum, & lilia conallium, ut virtutibus fulorantur, & formositas decoro castitatis augeatur.

S. Ambrosius libro 2. de Virginitate, virtutes Deiparæ ex professo luculentè describit, verum, ne nimis longum faciam, aliqua tantum ex eo excerpeamus. Sit vobis, inquit, tanquam in imagine descripta virginitas, vitzq; beata Maria, de qua velut in speculo refusa

Method.
S. Bonav.
E. Palm. 17.
Bernard.
Euseb. Eccl.
Qua agē.
Ignatius.

Athanas.
Eusebius Emill.
Chrysost.
Hieronym.
Sophron.
Ambros.

get species castitatis, & forma virtutis. Hinc sum-
 ma licet exempla viuendi, ubi tanquam in ex-
 emplari magisteris expressa probitatis quid corri-
 gere quid effugere, quid tenere debeatis, ostendunt.
 & infra: Virgo erat non solum corpore, sed etiam
 mente: quæ nullo doli ambitu sincerum adultera
 rei affectum corde humilis, verbis grauis, animo
 prudens, loquendi parcaior, legendi studiosior, non
 in incerto scurrarum, sed in prece pauperis spem
 reponens: menta operi, verecunda sermone, arbitri-
 um motu soluta non hominem sed Deum qua-
 rere, nullum laedere, bene uelle omnibus: assu-
 gere maioribus natu, æqualibus nõ inuidere, fugere ia-
 rantiam, rationem sequi, amare uirtutem, &
 mox: Nihil toruam in oculis, nihil in uerbis pro-
 cox, nihil in actu inuerecundum, non gestus fra-
 gidior, non incessus solutior, non uox petulantior, ut
 ipsa corporis species simulacrum fuerit mentis, si-
 gura probitatis & mox: Quia ego exequar cibo-
 rum parsimoniam, officii rui redundantiã, al-
 terum: ultra naturam supersuisse, alterum penè i-
 psi natura defuisse: illic nulla inermisã tempora,
 hinc congeminos ieiunio dies; & si quando resi-
 citendi successisset uoluntas, cibus plerique obuius
 qui mortem arceret, non delicias ministraret; dor-
 mire non prius cupidias, quàm necessitas fuit. &
 infra: Qua incessu affluuq; uenerabilis non tam
 uestigium pedis tolleret quàm gradum uirtutis
 astolleret. & mox: Maria sic implebat omnia uir-
 tutis officia, ut non ita diceret, quàm doceret: quid
 in singulis morerit ut eam parentes dilexerint, ex-
 tranei predicauerint, qua digna fuit, ex qua Dei
 filius nasceretur, & infra: Talis fuit Maria, ut eius
 uirtus omnia est disciplina: si igitur auctor
 non a splendet opus probemus, ut quisquãq; sibi e-
 ius exoptat præmium, imitetur exemplum. Quãt-
 in una Virgine species uirtutum emicant, secretum
 uerecundiã, uexillum fidei, denotiois obsequiũ.
 Virgo intra domum, comes administrerum, mater
 ad templum: hætenus Ambrosius. Eadem te-
 te ad uerbum Ildesonus mutuatus ab Ambro-
 sio habet serm. 7. de Assump.

Damasc. lib. 4. de fide orthodoxa cap. 16. Maria, inquit, ad templum adducitur, atque
 deinde in domo Dei plantata, atque per spiritum
 saginata, instar oliuæ fructifera uirtutum omni-
 um domicilium efficitur, ut quæ uidelicet ab om-
 ni huiusce uita, & carnis concupiscentia men-
 tem abstraxisset, & paulò inferuã: Ad hunc igitur
 modum sanctitatem consecrata, sanctumq; &
 admirabile, ac summo Deo dignum templũ exi-
 stit, hæc Damascenus. Idem Damascenus o-

Ildesonus
 Damasc.
 Sanctitas
 Virginis
 in templo ex
 Damasc.

rat. 1. de Nat. Deiparæ, cum eadem loquens:
 Tota, inquit, spiritus Thalamus es: gratiarum po-
 lagus: Tota pulchra, tota Deo propinqua, ipsa uãq;
 Seraph nos superans, as supra Seraphinos uãq;
 propinqua Deo existis. & infra: Deiparæ mores
 commendare uolens, tria illa expendit. ex
 quibus hominis ingenium facillè perpicitur,
 iuxta illud Eccl. 19. Amicus corporis, & ri-
 sus dentium, & ingressus hominis enuncians ac
 illo: ad quæ etiam inter alia spectasse uidetur
 Ambrosius supra citatus in Deiparæ uirtuti-
 bus recensendis. Itaque Damascenus: Saluo,
 inquit, te Maria, dulcissimum anima pignus, quo-
 nam modo grauisimum tuum incessum expri-
 mam? quoniam modo ariditum? quoniam modo o-
 ru tu uenustã senilem iuuenti in corpore pru-
 dentiam: honestus uestis tue, mollissem omnium, ac
 luxum fugiens gressus grauis ac sedatus, atq; ab om-
 ni mollis remouis mores: serueri atq; hilarita-
 te tẽperati: ita comparata eras, ut ad te nullus ui-
 rus accessus pareret. Testis est metus illo, in quæ ex
 inuasiato. Angeli alloquio incidit. Parentibus
 morigerã, & dicto audiens: serueri atq; hilarita-
 in sublimissimis contemplationibus, sermo iucundus
 ex leni anima progrediens, deniq; quid aliud, quã
 Dei domicilium? moritũ te beatam præuicis om-
 nes generaciones, ut eximium humani generis
 decus hucusque Damascenus.

4. Anselmus de excellentia Virginitatis cap. 3. Anselm
 Nata igitur sancta Virgo, & infans annos ex-
 uita, quàm castè, quàm sanctè, quàm dignè uitam
 instruerit, & institutam egerit, quis uel cogitatu
 non dicam dictũ, queat concestrare? Nulli de-
 nique dubium castissimum corpus, & sanctissi-
 mam animam eius funditus ab omni fuisse ma-
 cula peccati iugi Angelorum custodia protectam.
 ut pote aulam quam suus, & omnium creator
 Deus corporaliter inhabitaturus, & ex qua ho-
 minem in suæ personæ unitate ineffabilis fuerat
 operatione suscipiturus. ita Anselmus.

S. Bonaventura in meditationibus uitæ s. Bonav.
 Christi c. 3. præclara de uirtutibus B. Virgi-
 nis, dum esset in templo refert, ex quibusdam Virginitatis
 reuelationibus ac eadem Deip. factis, ut ipse Hierony-
 existimat S. Elisabeth, & inter alia: Sargebam, mo, quã
 inquit, semper in noctis medio, & pergebam ante
 altare templi, & ibi omni affectu petitiones meas
 Deo presentabam, quas ibi suscipiens Bonavent.
 ex eadem reuelatione persequitur: deinde ex
 Hieronymo Bonaventura tẽporis distribu-
 tionem, qua utebatur Deipar. refert his uer-
 bis, B. Hieronym. sic scribit, hanc sibi regalã B.
 Virgo

Eccl. 19
 Ambros.
 Luc. 11
 Anselm
 Luc. 11
 Hierony
 Hierony
 Virgo

Virgo statuerat, ut à mane usque ad horam tertiã orationibus insisteret, à tertia usque ad nonam externo opere se occuparet: à nona vero iterum ab oratione non recedebat, usque dum illi Angelus appareret, de cuius manu escam accipere solebat, & melius in Dei opere, & amore proficiebat. & cum plures eius virtutes eximias singillatim recensendo commendasset, quas breuitatis studio omittit, quippe quæ in ijs, quas Ambrosius & alij supra citati commemorant, fere continentur, subijcitur: Erat sollicita circa solitas suas, ne aliqua ex eis in villo sermone peccaret, ne aliqua in risu vocem suam exaltaret, ne aliqua in iurijs, aut superflua contra patrem suam exerce-ret: sine intermissione benedicebat Deum, & ne forè in salutatione sua à Dei laudibus tolleretur: si que eam salutabat, illa pro salutatione sua, Deo GRATIAS dicebat. De esca, quam de manu Ange-li accipiebat, ipsa reficiebatur: quam vero à Pontificibus templi accipiebat, pauperibus erogabat: quoties videbatur ei Angelus loqui, & quasi charissima sorori vel maris obtemperabat. hæc omnia ex Hieron. refert Bonaentius. & ante eum Vincent. Beluacensis in spec. hist. lib. 6. c. 66. Hoc ipsum de distributione illa temporis ex eodem Hieron. asserunt Petrus de Nata. in catalago Sanctorum l. 8. c. 7. 1. & Iacob. de Vorigine in vitis Sanctorum in Natiu. B. V. & Sabellicus l. 2. exempl. c. 4. & 9. & l. 3. c. 4. S. quoque Antonin. 4. par. tit. 27. c. 6. in 6. condit. affirmat illud de sollicitudine Deip. circa solitas suas, Ne qui Deum offenderet, sed ut eum semper laudarent, & ut à vitijs otiosis abstinerent, cãq; cū vocabatur, respondere solitam, Deo GRATIAS, ut & illud modicum verbum non esset sine Dei laude. Ita S. Antoninus S. Thomas opusc. 8. eleganter hac de re sic habet: Alij, inquit, Sancti specialia quedam opera virtutum exercuerunt, quia alius fuit humilis, alius castus, alius misericors: & idem ipsi dantur in exemplum specialium virtutum, sicut B. Nicolaus in exemplum misericordiae, &c. Sed B. V. in exemplum omnium virtutum, quia in ea reperis exemplum humilitatis. Luc. 1. Ecce ancilla Domini, & post, Respexit humilitatem ancilla sua: castitatis, quoniam virum non cognouit, & omnium virtutum, ut satis patet. hæc S. Thom. Maria di- 5 S. Antoninus 3. par. tit. 13. c. 4. §. 3. cum ostendisset Deiparam per templum Salomonis significari pulchre ea, quæ in templo erant eius virtutibus accomodat: Abundantia, inquit, S. Antoni. gratia, & virtutum Deipara in templo ipso figurata fuit; Nam in medio eius, in loco, qui dicitur,

Sancta erat ibi ex uno latere mensa aurea cum duodecim panibus propositionis, ex alio latere altare aureum thymiamatis, & thuribulum aureum, ac etiam candelabrum aureum cum septem lucernis, velut quoque quod dicitur sancta Sanctorum, quadricolore: Sic in templo mentis virginis fuit mensa fidei perfectissima duodecim articularum designatorum per panes: fuit & altare aureum summa dilectionis cum thuribulo speciali unde fumus aromatum, id est deuotissimarum orationum, & contemplationum ascendebat ad Cælum, candelabrum quoque gratia septem donorum spiritus sancti; virtutes quoque Cardinales designata per velum quatuor colorum secundum magistrum, in 3. sent. utique fuerunt in ea Prudentia, Fortitudo, Iustitia, & Temperantia. hæc S. Antoninus.

Ecclesia quoque in die Assump. crebro repetens Verficulam illum ante multa annorum secula, teste Sophron. qui ætate Hieronymi vixit, serm. de Assump. & Bernardo ser. Signum magnum, de sanctissima Virg. cantari solitum: Et sicut dies verni circumdabant eam flores rosarum, & lilia conuallium: eleganter indicat tum pulchritudinem, & suauitatem, tum etiam fragrantiam, & copiam virtutum Deiparæ, eisque meritorum, quæ comparantur rosis, ac lilijs, Verni præsertim temporis, quo exoriuntur & propter asperitatem præteritæ hyemis sunt fragrantiora: eius enim virtutes ac merita, vel ad sanctitatis innocentiam profunda humilitate auctam, vel ad sui mortificationem reuocantur, & idcirco candentibus lilijs conuallium, in quibus magis crescunt, & rubentibus Rosis experiuntur. His porro virtutum floribus (quarum assiduam exercitationem immensi eius erga Deum amoris minimè otiosi languor exigebat,) vbertim se circumdari postulabat, Cant. 2. cum diceret: Fulcite me floribus, stipate me malis, quia amore languo.

Scio Sophronium loco citato paulò aliter hunc verficulum explicare, cum dicit ad fragrantiam odoris Dei genitricis in eius Assumptione omnem illam cœlestem Ierusalem decurrisse: Et Virginem beatissimam circumdabant, inquit, flores rosarum, & lilia conuallium, eò quòd omnis anima martyrio rubricata eam æterna dilectionis complectuntur amplexibus, ac virginitari splendore candidata, ac si lilia in valle humilitatis enurvis circumdant eam venerationis gratia obsequentes Cœlitationem assignat, quia Deipara martyr. & Virgo fuit, quamuis

Magister sententia.

Sophron. Bernard. Explicatio Verficuli, & sicut dies verni circumdabant eam flores rosarum, & lilia conuallium.

Cant. 2.

Sophron.

in pace vitam finierit; & infra: Fuit, inquit, plena charitate, & dilectione: ideo sequitur eam purpuratorum exercitus, & canastatorum grex. Quam si diligentius aspicias, nihil virtutis est, nihil speciositatis, nihil candoris gloriaq, quod non ex ea respicereat, ideoq, bona circumstantia eam flores rosarum, & lilia consualsum, ut virtutes virtutibus fulcrantur, & formositas decore castitatis augeatur sic ille. Ceterum hæc ipsa Sophionij interpretatio tandem eodem cum nostra recidit, ideo enim martyres & Virgin Deiparam gloriosam stupare tradit, quod earundem virtutis dilectionis, mortificationis, & virginis meritis, quibus illi præstant, & ipsa præfulserit.

Quasnam virtutes infusus accepit Deipara.

AT rogabit quispiam, quasnam virtutes Deipara diuinitus infusas accepit, & an eius virtutes fuerint heroicæ. Ad primum dico, Deipara in sua immaculata conceptione collatas esse cum gratia iustificante omnes virtutes, quas Theologi vocant per se infusas, & omnia Spiritus sancti dona; quod facile ex ijs, quæ Sancti supra allati docent, colligitur, & rectè probat Suarez tomo 2. in 3. part. disp. 8. sect. 2. non tamen habuit continentiam, quæ imperfectionem heroicæ virtuti contrariam involuit, ut infra dicemus, ubi etiam agemus, quomodo penitentia virtutem Virgo sanctissima abique vilo perfectæ innocentia præiudicio accepisse potuerit. In eodem quoq; suæ conceptionis exordio virtutes omnes morales, etiam quas dicunt per accidens infusas, eidem sunt tributa, tum quia primis parentibus, ex Suarez loco citato, fuerant infusæ, quare & Deipara non sunt negandæ; tum etiam quia fomes in eius conceptione fuit extinctus v. c. 7. diximus: eiusque appetitus perfectissimè ordinatus, ita ut nullum concupiscentia motum senserit, quod a commendatissimè sit per virtutes suo genere acquisitas, & conaturales: hæc enim nostros affectus moderantur; Virtutes enim per se infusæ, ut ait Suarez loco citato, cum sint altioris ordinis, faciliè passiones efficacitas compauiuntur.

Suarez.

Accipit virtutes per accidens infusas.

VIRTUTES DEIPARÆ Heroicas fuisse.

Quia sine virtutes heroica, quia hæc.

AD illud verò de virtutibus heroicis suppono ex doctrina S. Thom. in 3. p. q. 8. art. 2. ad 2. habitum illum heroic. vel diuinum de quo Arist. in 1. 7. Eth. c. a. non differre à virtute com-

muniter dicta, nisi secundum perfectionem modum, in quantum scilicet aliquis est dispositus ad bonum altiori quodam modo, quod communiter omnibus competat, & h. nec Thom. S. Thom. concludit Christum Dominum habuisse quidem virtutes, sed perfectissimè ultra communem modum, ac proinde heroicæ, additq; Plotinum poluisse quendam sublimem modum virtutis, quas dixit esse animi purgati. sic ille. Ex quibus constat heroicam virtutem differre à virtute communiter dicta, non quidem materia, & ratione formali, cum sub eodem motu ad idem objectum tendat, sed eximio quodam gradu perfectionis, quem connotat, ut scilicet parum, vel nihil habeat de admixtione vitij oppositi, nec retardetur per passionem inordinatam insurgentem in appetitu, sed expedita sit, ac facilis ad perfectum virtutis actum eliciendum. Quocirca S. Thomas 1. 2. q. 54. art. 3. vult virtutem heroicam disponere ad actum conuenientem cuidam superiori naturæ supra humanum modum, & in 1. 2. quæst. 68. art. 1. ad 1. & super Matth. c. 5. docet merita virtutis heroicæ esse, vel actus donorum Spiritus sancti, vel actus virtutum, secundum quod perficiuntur à donis. His positus huic petitioni de Deipara Supplementum Gabrielis in 4. dist. 49. q. 8. art. 3. dub. 2. ita responder: Hæc inquit virtutes heroicæ habuit Virgo MARIA, nimirum in summo, & quadam eminentia specialiter omnes enim virtutes fuerunt in ea intensissima, & perfectissima, quia heroica. & modo nobilissimo, quia infusa à Deo, ut multi volunt: & in nullo profus impedita, sed Dei gratia stabilita, & firmata. hæc Supplementum Gabrielis.

VIRTUTES THEOLOGICÆ, QUÆ in Deipara resurgunt.

SED veniamus iam ad Deipara virtutes singulatim explicandas, hoc enim erat alterum, quod initio huius capituli tractandum proposuimus. Et quidem, si omnes easq; præclarissimas atque innumeras sanctissimæ Virginis virtutes, quæ ex sacra Evangeliorum historia colliguntur, expendere velimus, in immensum profectò opus exerceret: nec vero in necessarium duxi, cum in hoc opere sparsim de earum plenisque nobis plenius agendum sit, & noster Franciscus Arias in libro de Imitatione Virginis eas pie, ac luculenter exequatur, nonnullas tamen ex præcipuis, quæ

Virginitas, Purgatio, Modestia, Castitas.

Franciscus Arias.

